

PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN
MAATALOUSHALLINNON YHTEISTOIMINTA-ALUE
Maaseutuelinkeinoviranomainen

LAUSUNTO

Ollintie 26
86800 PYHÄSALMI
040-3008220
pasi.liikanen@reisjarvi.fi

13.2.2018

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite: Lausuntopyyntö 8.1.2018 MMM036:00/2016

Asia: LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI MUUNTOGEEENISEN ORGANISMIN
VILJELYN RAJOITTAMISESTA

Hallituksen esityksellä ehdotetaan säädettäväksi laki, jolla saatettaisiin voimaan kansallisia järjestelyjä, joita Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/412 direktiivin 2001/18/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse jäsenvaltioiden mahdollisuudesta rajoittaa muuntogeenisten organismien viljelyä tai kieltää se alueellaan kansallinen voimaantulo edellyttää. Lailla säädettäisiin myös kansallisiin järjestelyihin liittyvästä valvonnasta.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2015/412 (joka muuttaa direktiiviä 2001/18/EY siltä osin, kun on kyse jäsenvaltioiden mahdollisuudesta rajoittaa muuntogeenisten organismien [GMO] viljelyä tai kieltää se alueellaan) lisätyt, 26 b artiklassa esitetyt mahdollisuudet jäsenvaltion rajoittaa GMO:a edellyttävät, että toimenpiteet ovat unionin oikeuden mukaisia, perusteltuja, oikeasuhtaisia ja syrjimättömiä sekä perustuvat lisäksi pakottaviin syihin.

Lähtökohtaisesti kun GMO on hyväksytty viljelytarkoituksiin GMO:ja koskevan unionin lainsäädäntäkehyksen mukaisesti ja, kun markkinoille saatettava lajike täyttää siementen ja kasvien lisäysaineiston kaupan pitämistä koskevan unionin lainsäädännön vaatimukset, jäsenvaltiot eivät saa kieltää, rajoittaa tai vaikeuttaa sen vapaata liikkuvuutta alueellaan muutoin kuin unionin oikeudessa määritellyin edellytyksin.

Lakiehdotuksen 7§ esitetään perusteet muuntogeenisen organismin 6§ mukaiselle viljelyn rajoittamiselle tai kieltämiselle. Rajoituksen tai kiellon tulee olla Euroopan unionin oikeuden mukainen, perusteltu, oikeasuhtainen ja syrjimätön, sekä perustua pakottaviin syihin, joita voivat lakiehdotuksen 7§ mukaisesti olla:

1) ympäristöpoliittiset tavoitteet; 2) kaavoitus; 3) maankäyttö; 4) sosioekonomiset vaikutukset; 5) muuntogeenisten organismien muissa tuotteissa esiintymisen välttäminen, tämän kuitenkin rajoittamatta avoimen käytön direktiivin 26a artiklan soveltamista; 6) maatalouspolitiikan tavoitteet.

LAUSUNTO

Pyydettyinä lausuntonaan Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen (Pyhäjärven ja Haapajärven kaupungit, sekä Reisjärven kunta) maaseutuelinkeinoviranomainen lausuu seuraavaa:

Lausunnolla oleva lakiehdotus selkeyttää direktiivin kansallista toimeenpanoa, sekä osoittaa toimeenpanotehtävät ja määrittää toimivallan. Lakiehdotus lähtee periaatteesta, että GMO -kasvien viljelyn on oltava mahdollista, mutta lakiehdotus ei kuitenkaan toisaalta yksiselitteisesti turvaa esimerkiksi luonnonmukaisen viljelyn edellytyksiä (eli riskiä GMO kasvien ja ei GMO kasvien risteytymiseen), vaan harkinta asetuksen antovaltuuksineen osoitetaan maa- ja metsätalousministeriölle, ja vasta käytäntö osoittaa, kuinka valtuutta käytetään. Voi olla, että viljelijät Suomessa eivät saa suuria hyötyjä GMO –kasvien viljelystä.

Samoin jossain määrin on yllättävää, että lakiehdotukseen lausuntoa kuntaportaasta pyydetään vain maaseutuelinkeinoviranomaiselta, vaikka lakiehdotuksessa mainitut perusteet rajoittaa tai kieltää muunto-geenisten organismien viljelyä liittyvät olennaisesti kunnan muiden orgaanien toimialaan, esimerkiksi ympäristöpoliittisten tavoitteiden luominen usein kunnanhallituksen tai ympäristölautakunnan toimialaan, taas kaavoitus ja maankäyttö kuuluvat teknisen lautakunnan ja kunnanhallituksen ja viimekädessä valtuuston tehtäviin ja toimivaltaan.

Lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa 6§ kohdalla mainitaan, että viljelyn rajoittamista tai kieltämistä koskevaa asetusta säädettäessä noudatettaisiin normaaleja kuulemista koskevia käytäntöjä, ja että kuulemisessa tulisi aivan oikein erityisesti ottaa huomioon sen alueen viljelijät, jolla (GMO) viljelyä aiotaan rajoittaa tai jolla (GMO) viljely aiotaan kieltää. Kuulemismenettelyä kuvattaessa ei kuitenkaan erikseen mainita kuntia, vaikka Suomessa esimerkiksi nyt on GMO –vapaaksi julistautuneita kuntia ja kunnat voivat myös jatkossa omia tavoitteita asettaessaan pyrkiä GMO:t sallivaksi tai rajoittavaksi. Kaavoittamisessa kunnilla on myös omat tavoitteensa.

Pykälän 5 kohdalla toisen momentin perusteluissa mainitulla Elintarviketurvallisuusministeriö - ilmaisulla lienee tarkoitettu Elintarviketurvallisuusvirastoa.

Maaseutujohtaja

Pasi Laitanen

Lausunnon antovaltuutus perustuu päätöksen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisesta, Pyhäjärven maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen maaseutulautakunta 13.11.2013 10§